

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๖๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

โอวาท ๓ (การทำความดี)

ครูผู้สอน ครูวรรษญา แองสาย

โอวาท ๓

(การทำสมาธิ)

จุดประสงค์

๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับโอวาท ๓ (การทำความดี) ได้แก่ เบญจธรรม กุศลมูล ๓ และผละ ๔ ได้ถูกต้อง
๒. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักเบญจธรรม กุศลมูล ๓ และผละ ๔
๓. เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนตามหลักโอวาท ๓

พระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ
His Majesty King Bhumibol Adulyadej

เรื่อง

พระมหาชนก
The Story of
MAHAJANAKA

...
คำถามชวนคิด?

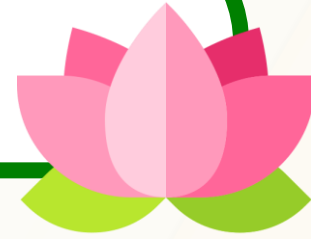

พระมหาชนก
เป็นผู้มีคุณธรรมใดบ้าง

พระมหาชนก เป็นผู้มีความเพียรพยายามว่ายนํ้า
อยู่ในมหาสมุทรถึง ๗ วัน โดยไม่ยอมแพ้ เป็นผู้ประกอบ
สัมมาอาชีวะ ประกอบอาชีพค้าขายด้วยความสุจริต
เป็นผู้มีความเมตตากรุณา อภัยให้กับผู้ที่คิดร้าย
ต่อพระองค์และพระบิดามารดา

โอวาท ๓

เป็นหลักธรรมซึ่งเป็นหัวใจหลักของพระพุทธศาสนา

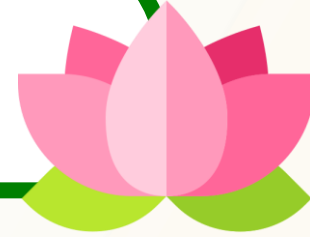
ไม่ทำ
ความชั่ว

ทำ
ความดี

ทำจิตใจ
ให้บริสุทธิ์

การทำความคิด

การประพฤติปฏิบัติที่ดีทางกาย ทางวาจาและทางใจ
ซึ่งหลักธรรมที่สนับสนุนการทำความคิด ได้แก่

เบญจธรรม

กุศลมูล ๓

พละ ๔

เบญจธรรม

เบญจธรรม

ข้อพึงปฏิบัติ ๕ ประการ คู่กับเบญจศีล
ที่เป็นข้อห้าม ส่วนเบญจธรรม เป็นข้อปฏิบัติ

เบญจธรรม

๑. ความเมตตากรุณา
คิดปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็น
สุข และปราศจากทุกข์
ช่วยเหลือคนและสัตว์

เบญจธรรม

๒. ล้มมาเอาชีวะะ
การประกอบอาชีพสุจริต
และไม่สนับสนุนให้คน
ทำผิดคือ ๕

สัตถวณิชชา คือ
การขายอาวุธ

สัตตวณิชชา คือ
การค้าขายมนุษย์

มิจฉวณิชชา

มังสวณิชชา คือ
ค้าขายสัตว์เป็นยังมีชีวิต

วิสวณิชชา คือ
การค้าขายยาพิษ

มัชชวณิชชา คือ
การค้าขายสุรา
และของมีนเมา

เบญจธรรม

๓. กามสังวร ความสำรวม
ในกาม มีความพอใจในคู่ครอง
ของตน ไม่ล่วงละเมิดคู่ครอง
ของผู้อื่น

เบญจธรรม

๔. ลัจจะ การมีวาจาสัตย์
พูดความจริง พูดแต่สิ่งที่มี
ประโยชน์ พูดจาไพเราะ
สุภาพ

เบญจธรรม

๕. สติสังวร การมีสติสัมปชัญญะ
การรู้ตัวอยู่เสมอ และกระทำการต่าง ๆ
ได้อย่างถูกต้อง

คนมีสติ
เหมือนมีสิ่งนำโชค
ตลอดเวลา

หลวงพ่อินทร์ถวายเป็นสนุตุสุสโก

กลุ่มสมาธิ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Perzibear / pixabay.com

ภาพจาก https://owatdhamma.blogspot.com/2016/04/blog-post_24.html

ขอบคุณเจ้าของภาพ
ดินสอสี

กุศลมูล ๓

กุศลมูล ๓

ต้นเหตุแห่งความดี

อโลภาะ

อโทสะ

อโมหะ

อโลภะ

ความไม่โลภ ไม่มีจิต
คิดอยากได้อยากได้สิ่งของ
ของผู้อื่นมาเป็นของตน

อโหสະ

ความไม่โกรธ ไม่คิดทำร้าย

ผู้อื่น รู้จักการให้อภัย อยู่ร่วมกับ

ผู้อื่นได้ด้วยความสงบ

อโมหะ

ความไม่หลงเลอะเลือน
รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล สามารถ
แยกแยะได้ว่า สิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี

พลัง ๔

พละ ๔

ธรรมอันเป็นพลัง ๔ ประการ ที่ทำให้ดำเนินชีวิตด้วยมั่นใจ
ไม่ต้องหวาดกลัวภัยต่าง ๆ

ปัญญาพละ

วิริยพละ

อนวัชพละ

สังคหพละ

ปัญญาพลละ

มีปัญญาเป็นกำลัง ในการ
ใช้แยกแยะว่า สิ่งใดควรทำ
แยกแยะได้อย่างถูกต้อง

วิริยพละ

มีความขยันหมั่นเพียรเป็นกำลัง
เช่น ขยันเรียน ขยันทำงาน

อนวัชชผละ (อะ-นะ-วัต-ชะ-พะ-ละ)

มีความสุจริต เป็นพลัง เมื่อทำความดี
เป็นสิริมงคลก็จะมีแต่ความเจริญก้าวหน้า
ไม่มีใครนินทาและไม่เสื่อมเสียชื่อเสียง

สังคหผละ (สัง-คะ-หะ-พะ-ละ)

การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
ทำให้เกิดความสามัคคี และ
ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม

กิจกรรม

นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์การทำความคิด
ของพระมหาชนก ให้สอดคล้องกับ
เบญจธรรม กุศลมูล ๓ และพละ ๔

๑. เบญจธรรม

พระมหากษัตริย์ปกครองบ้านเมืองด้วยดีเป็นอริยสัจธรรม

๒. กุศลมูล ๓

อโทสะ พระมหากษัตริย์ไม่เอาผิดพยานาบาทผู้ปลงพระชนม์พระบิดา

๓. พละ ๔

พระมหากษัตริย์ใช้สติปัญญา ความมานะพยายาม

ในการช่วยเหลือตนเอง ว่ายนํ้าอยู่ในมหาสมุทร

งานปฏิบัติ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง
โอบาท ๓ (การทำความดี)
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย
ใบงานที่ ๔ โอบาท ๓
(การทำความดี)

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔
เรื่อง โอบาท ๓ (การทำความดี)
๒. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียน
ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำความดี)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

๑. พุทธศาสนสุภาษิต โลโกปตถมภิกา เมตฺตา เมตฺตารรรม ค้ำจุนโลก
สอดคล้องกับหลัก เบญจธรรมในข้อใด

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำความดี)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

๒. ให้นักเรียนจับคู่กลุ่ม ๓ กับความหมายให้ถูกต้อง

อโทสะ

ไม่คิดทำร้ายผู้อื่น รู้จักรงการให้อภัย

อโลภะ

ความไม่หลง สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี

อโมหะ

ความไม่โลภ ไม่มีจิตคิดอยากได้สิ่งของผู้อื่น

ใบงานที่ ๔ เรื่อง โอลิมปิก ๓ (การทำความดี)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

๓. ให้นักเรียนเขียนอธิบายการปฏิบัติตนตามหลักพละ ๔

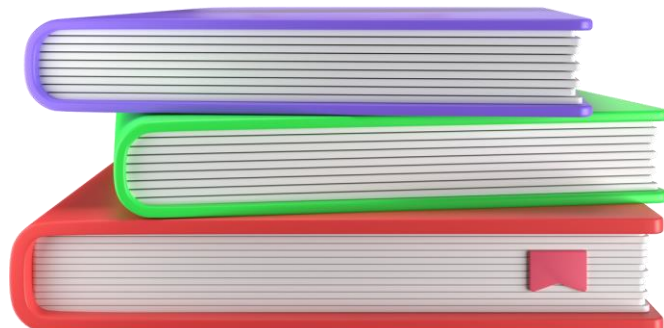
.....

.....

.....

.....

๕ ขั้นตอนสร้าง

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำความดี)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

๑. พุทธศาสนสุภาษิต โลโกปตถมภิกา เมตตา เมตตารธรรม คำจุนโลก
สอดคล้องกับหลัก เบญจธรรมในข้อใด

.....สอดคล้องกับหลักเบญจธรรมข้อที่ ๑ ความเมตตากรุณา.....

.....คิดปรารภจะให้ผู้อื่นเป็นสุขและปราศจากทุกข์.....

.....ช่วยเหลือคนและสัตว์.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำความดี)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

๒. ให้นักเรียนจับคู่กุศลมูล ๓ กับความหมายให้ถูกต้อง

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำความคิด)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

๓. ให้นักเรียนเขียนอธิบายการปฏิบัติตนตามหลักผละ ๔

.....การปฏิบัติตนตามหลักผละ ๔ คือ ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ.....

.....ไม่ต้องหวาดกลัวภัยต่าง ๆ ได้แก่ กำลังปัญญา กำลังความเพียร.....

.....การกระทำที่ไม่มีโทษ กำลังการสงเคราะห์.....

.....

บทเรียนครั้งต่อไป

พุทธศาสนสุภาษิต

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๖

เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

